

dežele ne morejo nuditi, je popolnoma naravno, da pride do odpotovanja proti severu.

Pojdimo zdaj nazaj na Zgornjo Štajersko! V mnogih industrijskih veleobratih na Zgornjem Štajerskem se nahajajo tisočeri slovenski kmet-ski sinovi iz Spodnje Štajerske. Istotako mnogo- gostevidni so tam slovenski rokodelci in samo- stojni mojstri zastopani. Poznam celo več slo- venskih gostilničarjev na Zgornjem Štajerskem, ki delajo tam prav lepe kupčije, čeprav govorijo prav slabo nemško. Nemški gosti jih zato ne zaničujejo. Mnogo oseb iz Spodnje Štajerske na- pravilo si je tam gori lepo premoženje, drugi zopet so se trajno na Zgornjem Štajerskem naselili itd.

Zato vprašam vse naše štajerske Slovane: Ali je prav, ako se prinas proti nemškimi Štajercem tako hujska? Ali je nemški Štajerc na Spodnjem Štajerskem res le nasilni tujec? Na vsakih 1000 Slovencev, ki živijo nemški kruh, ne pride niti 10 Nemcev, ki žive od Slovencev. . . . Zato pa je edino pravo stališče: **Skupno gospodarsko delo, sporazum med Nemci in Slovenci!**

En spodnještajerski Slovenec, ki je več let na Zgornjem Štajerskem živel.

Danes rdeč — jutri mrtev!

se bi lahko opravičeno trdilo z ozirom na stotero sredstev, ki se jih danes v časopisih naznana, da jutri zopet iz pozorišča izginejo.

Tu ne pomaga nobena reklama

ko sredstvo samo ne drži, kar naznani- lo obljublja. Nasprotno pa opozarja- mo tukaj kratko, ponižno in brez vsake reklame na dva sredstva, ki sta se že od zadnjega stoletja sem kot po- polnoma zanesljiva izkazala in sicer:

1. izborni Fellerjev zeliščni fluid z znamko „Elzafluid“, kateri — kakor smo se sami prepričali — odpravi bolečine, ozdravi, osveži, okrepča muskuljne in kite, vpliva življujejoče in poveča opornost, prepreči mnogo revmatičnih in lahkih bolezni, ki se jih dobi vsled prepiha ali prehlajenja. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 špeci- jalni steklenici franko 5 kron.
2. Vam hočemo povedati, da

tisočero ljudi proti pomanjkanju apetita, pečenju (sod- brennen), teži v želodcu, nagonu k plujanju, slabostim, kov- canju, napenjanju in proti vsakemu motenju prebave s pose- bnim uspehom rabi Fellerjeve odvajalne Rabarbara- kroglice z znamko „Elza-kroglice“, 6 škatlic 4 krone franko. In vedno zopet čujemo reči:

Ničesar ne gre čez dobroto

obeh Fellerjevih preparatov z znamkoma „Elzafluid“ in „Elza-kroglice“, ali pazi naj se pred posnemami in na- ročni naj je pristno s tem, da se natančno naslovi na: E. V. FELLER, lekarnar v Stubici št. 241 (Hrvatsko).

Politični pregled.

Štajerski deželni zbor. Iz Dunaja se danes, 17. sept. brzojavlja: Danes je prišla deputacija nemških učiteljev k ministerskemu predsedniku grofu Stürgku in mu je predložila želje štajerskega učiteljskega društva. Ministerski predsednik Stürgk je naznanil, da se vlada po- gaja s strankami gledè štajer- skega deželnega zbora. Pričakovati je tedaj, da se deželni zbor v kratkem skliče.

Izseljevanje v Srbijo. V nekaterih krajih južne Ogrske, kjer je prebivalstvo srbske na- rodnosti („raci“), opazuje se vedno naraščajoče izseljevanje v Srbijo. Srbska vlada pospešuje to izseljevanje z vsemi sredstvi in oddaja od v vojni pridobljenih pokrajin lepa zemljišča tem izseljencem. Po našem mnenju je za avstro- ogrsko monarhijo prav koristno, ako se srbo- filski zagriženci izselijo. Naj le gredo pod žeslo revolverskega Peterčka! Tudi slovenskim prv- kom v Avstriji ki so začasa vojne nevarnosti tako navdušeno „živela Srbija“ vpili, priporočali bi to izseljevanje. Ako že tako težko v Avstriji

živijo, naj odpotujejo čez Donavo tja na Balkan. Vsak pošten Avstrijec želel jim bode srečno pot!

Razredna loterija. Kakor znano, se bode v Avstriji polagoma malo loterijo odpravilo. Na njeno mesto se je uresničilo razredno loterijo. Glavno ravnateljstvo državne loterije izdalo je s 1. sepembrom prvih 100.000 srečk. O tej raz- redni loteriji smo sicer že svoj čas poročali.

Kmet in njegovi sovražniki. Naj se v go- spodarskem oziru zgodi karkoli slabega, vsega je — kmet kriv. Tako vsaj krivijo gotovi „odrešeniki“ ljudstva, ki poznajo kmetako življe- nje k večjem iz kakšnjega neumnega časopisa. Pomislimo pa le sledeče številke: V Avstriji ima 5.000 veleposestnikov okroglo 9 milijonov hek- tarjev zemljišča. Vsi avstrijski kmetje pa, kate- rih je mnogo milijonov oseb, posedujejo komaj 21 hektarjev zemlje. Več kot ena tretina vse avstrijske zemlje je torej last posameznih plemenitaških družin in cerkve. Ali to še ni vse! Vsako leto pride stotero kmetijskih posestev na boben. Kdo kupi ta posestva? Le en slučaj: Veleposestnik Mayr-Melnhof v Mauntern nakupil je 26 kmet- skih posestev, na katerih je že živel 228 oseb in redilo 342 kosov govede. Torej en sam veliki graščak vzel je 228 ljudem njih grudo! In isto- tako delajo bogati kloštri po Avstriji, istotako visoki plemiči. . . . Vsi ti so seveda „nedolžni“, le kmet je vsega „kriv“!

Preskrba rezervistov. Piše se nam: Stotero rezervistov, ki so se vrnili od obmejne straže v svojo domovino, obrača se zdaj na družbo „Srebrnega križa“ s prošnjo za delo in gmotno podporo. Žal da ne dovolijo sredstva te družbe, da bi prošnjam premnogih rezervistov popolnoma ugodila. Družba se obrača vsled tega na vse patriotične može in žene z nujno prošnjo, da naj jo podpirajo, to pa ne samo z naznanili o prostih službah vseh vrst, marveč tudi z gmot- nimi darili. S tem bodejo pomagali, da se zmanjša beda onih brabih mladih vojakov, ki so mesece dolgo, daleč od svoje družine v interesu splošnosti naše meje varovali. Prosta mesta in darila naj se blagovoli na tajništvo delnega društva Štajersko c. k. družbe avstrij- skega „Srebrnega križa“ za oskrbo domu se vrnivših rezervistov (Gracéc, Hofgasse 14) pošlje. Tam se dobi tudi umetno narejene znamke za zapiranje po 2 ali 5 vinarjev. Najbolj bi se se- veda patriotične in socialne naloge „Srebrnega križa“ podpiralo s splošnim pristopom vseh žena in mož, kar bi se pač vsled malega letnega doneska (najmanjši donesek 2 kroni na leto) prav lahko izvršilo.

Vojška smrt. Pri nemških mornariških manevrih ob otoku Helgoland ponesrečil je vo- jaški zrakoplov „L. I.“ Bil je popolnoma raz- bit. Od 20 vojakov, ki so se v zrakoplovu na- hajali, zamoglo se je samo 7 rešiti.

Duhovnik o klerikalizmu. Sivolasi katoliški župnik in pisatelj Hansjakob izdal je pred kratkim zanimivo knjigo pod naslovu „Allerlei Leute und allerlei Gedanken“. Z ozirom na politični katolicizem (to je na klerikalizem) pravi ta resnični duhovnik m. dr.: „Jaz sem bil enkrat tudi pristaž tega političnega katolicizma; ali to mi je minulo vsled ravnjanja, ki sem ga doživel v lastnem taboru, ko sem imel enkrat svoje lastno mnenje. . . . Zato sem vedno na- sprotnik one sorte političnega katoli- cizma, kateri vsled svojega pomanj- kanja na ljubezni do bližnega katoliško vero sramoti, kateri ceni katoliškega lajka kakor katoliškega duhovnika le po temu, kar stori za politični katolicizem“ — Tako sodi pošten katoliški duhovnik o kleri- kalcih!

Balkanska vojna se bliža svojemu zadnje- mu koncu. Poroča se, da bode še ta petek, ko naš list ravno izide, mirovna pogodba med Bulgarijo in Turčijo sklenjena ter podpisana. S to pogodbo pride Bulgarija skoraj ob vse plodove svojih krvavih vojen. Zamàn je žrtvo- vala na bojnem planu tisoče svojih sinov, skoraj nič ji od vsega tega ne ostane. Odsto- piti mora tudi Adrianopol in Kirk-Kilisse, oni dve veliki trdnjavi, ki jih je bulgarska armada zavzela z vzorno bra- vuro na začudenje vsega sveta. Bulgarija, ki je že sanjerala, da prestopi njena armada prag Konstantinopla, zadovoliti se mora zdaj s koscem

zemlje, ki nima vojaške vrednosti. Vsi strategič- ni kraji ostali bodejo Turčiji. Govorice pravijo da bode šla nova bulgarsko-turška meja med kraj- ma Inia da in San Štefano na Črnem morju, po- tem ob reki Resnaja; mesto Tirново ostalo bode Bulgarski, Kirk-Kilisse pa Turčiji. Morda ostane Bulgariji tudi še Dim- tika, kar bi vsaj neki, čeprav razmeroma ma- lenkosti uspeh pomenilo. Po določbah te mi- rovne pogodbe prišla bode Bulgarija glede vo- kosti in števila prebivalstva na tretje mesto v Rumunsko in Grško. Dorastek prebivalstva vojni bode za Bulgarijo mnogo manjši nego v Srbijo in Grško. In vendar je ravno Bulgari- ja v borbi zoper Turke največje žrtve prinesla.

Srbske nasilnosti. 120 bulgarskih učiteljev prosilo je „Neue Freie Presse“ za objavo slede- čega oglasa: „Edino-le zaradi njegove bulgarske narodnosti bil je v Prilepu en učitelj umorjen v Velesu je bil tržčan Abranov pobit, potem umorjen in še mrtev razmesarjen. Iz iste vzroka se je v Škúbu seminarnega direktorja v Velesu pa nadzornika šole Eparhije pretepa- valo. V Kruševem zaprlo se je štiri bulgarski učitelje. Da bi se jih prestrašilo, se je v sosed- sobi meščanske ljudi nevarmiljeno pretepa- pavalo, da bi se preje za Srbo- proglasili. Potem se je zahtevalo od učiteljev, da naj se odpovejo svoji narodnosti. Tega niso hoteli storiti, peljalo se jih je v Monastir, kjer se jih je vrglo v ječo. Na 120 bulgarskih učiteljev iz Monastirja, Uški- ter Mitrovici. Ko vkljub temu nismo hoteli svojo narodnost odpovedati in srbsko podučevati se nas je silo iz naše domovine pregnalo. Tudi posestnike se je pregnalo. Vse bulgarske škofo so Srbi pro- gnali. Groza, ki vlada v Makedoniji, je sli- popisna. V vasi Lipec umorilo se je 10 bulgarskih dostojanstvenikov, v Laki 26 Bulgar- v Blatecu pa 14. V drugih krajih se je kmet- valce najprej opleniło, potem pa umorilo v Aleksi Tenovu se je bulgarske kmet- žive sežigalo. Apeliramo iskreno na red- cijo in vso družbo, da naj odpošlje zaupni- ki bodejo resnico dognali. Tu je slovan- ski narod v nevarnosti, da ga nje- govni srbski „brati“ iztrebijo.“ Kaj pravijo slovenski prijatelji Srbov k te- divjstvu? Bulgari so vendar ravno tako Slovani. In Srbi ne čutijo prav nobene „slovanske“ „jugoslovanske“ vzajemnosti!

Dopisi.

Sv. Trojica v Haložah. Ljubi „Štajerc“, p- teklo nedeljo imeli smo pa mi Haložani va- dirindaj. Obiskal nas je — kaj pravite kaj- mo papež iz Rima, tudi ne japonski cesar, obiskal nas je naš slovenski „odrešenik“ in „bog“ doktor Tonček Korošec. Ja, Tone Korošec, bivši duhovnik — sah ga zdaj vendar- moremo imeti več za duhovnika, ko že le- sem zaradi umazane politike svojega duhov- kega posla ne izvršuje več. — Tone Korošec na Dunaju baje znan pod imenom „der sch- Toni“ pri vseh lepih judovkah, — ta Tone Korošec nas je obiskal. Zbralo se nas je par km- tov, kar na deželi po naši ni težka stvar. T- več viničarjev in precej tistih klerikalnih pe- lizev, za katere je svet s plankam zabit, se- zbralo. Mislili smo vsi, da nam bode Koroš- morda kaj povedal glede naše bede, ki jo- pimo že leta sem in v kateri smo vedno v- vseh strani zapuščeni. Mislili smo, da nam b- povedal, kako naj si pomagamo in na kak- čin si naj spremenimo svoj žalostni polo- Mislili smo, da bode govoril o suši in toč- peronospori in mokroti, o davkih in doklad- Pa klerikalcem je prišla menda strupena no- brezvestno politično gonjo. Zato je tudi dr. T- Korošec govoril le o deželnem zboru štajersk- se pridružil čez Nemce kakor kak pijani de- in grozil, da v štajerskem deželnem zbor- ne pride do miru ter do gospodarskega do- dokler — no, dokler tega ravno dr. Tone K- rošec iz politično-panslavističnih vzrokov ne- voli. . . . Tako je govoril torej Korošec! Na- mesto da bi nam v bogim Haložah, ki- nom prinesel pomoč, ko nas slaba

no ja tako tlači, prinesel nam je le nesram-
jo, „obljubo“, da bode s svojimi
dnakovrednimi tovariši še na-
dalje gospodarsko delo v deželni
bornici preperečil ter s tem de-
jeli in nam kmetom nezmerno
kdo povzročil!!! Pozneje hujskal je
Tonček tudi še fante, ki so jih pred cer-
nijo skupaj zbornali. Pravi jim je, da je še
lično premalo „čukov.“ Raje naj bi jim rekel,
za naj se pridno oprimejo kmetskega orodja in
po zvesti ostanejo kmetškemu poklicu, da ne
bodejo kot politični agenti svoji domačiji sra-
to delali, kakor razni „čukovski“ značaji.
Ker se mu neke nesreče se ni zgodilo. Korošcu pa je zau-
vanje in zahvalo izrazil domači župnik Vav-
potič. Saj ga poznate, — tisti Vavpotič,
ki zna tako lepa zaljubljena pisemca pisariti,
ki je strokovni izvežbanec pri ženskah, kadar
imajo „svoj čas“, ki zna čez svojega škofa psog-
ati kot cigan čez žandarja. Tega Vavpotiča,
ki bi moral v Halozah pokoro delati za svoje
prijateljske grehe, menda zopet politična žilica boli.
Ker namirno ga, možaka, v njegovem lastnem inter-
esu! — Mi Halozani pa vkljub vsej hujskariji
ne bomo nikdar tiste ljubili, ki nam
svojo obstrukcijo kruh krađejo!
Trojiški domačini.

Iz Ptujске okolice. (Učitelj Šerona in
njegov učenci.) Ako vprašamo iz Podvine
okrajni cesti idočo učence, k kateremu uč-
itelju da spadajo, odgovoré: gospodu Šerona!
Kaj ne veste pozdraviti, se jim dalje pové.
Učenci gledajo prav debelo, kakor krave nove-
tari ter greó svojo pot dalje. A iz šole vrnivši
se pusté ničesar pri miru; v potoku blizu
okrajne ceste iščejo bele in pisane račice važno
elazen ter nikomur nič žalega ne storé. A kaj
učence učenci iz Podvine, ki hodijo k učitelju
Šerona v šolo? Mirne in ljubeznive račice,
v tako veselo veslajo po vodi ter zdaj ena,
pot druga šterbunkne pod vodo, ne najdejo
o. smiljenja pri teh surovih učencih. Kamen za
imenom leti nad uboge živalce, ki zapusté naglo
kaj ljubo vodo, a kaj to; slednjič le za-
me nedolžno račico kamen v nogo in sedaj
pa, se klaverno drži ter bi rada rekla: „Zakaj
me zadevaš, sej ti nisem nič žalega storila?“
— Vidiš, gospod učitelj Šerona! Tukaj je polje
noje delavnosti; vzgojaj mladino, da bode vsaj
ilidi pozdravila, da ne bode treba učence po-
dravljati, a ti potem odgovoré: „Na veke!
men!“ Vcepi tej surovi mladini sočutje do-
rali, da ne bo brez vsakega poviča trpinčila lepe
račice, ki nam dadó tako okusno meso; navajaj
mladino k lepemu pozdravu, da ne bode otroke
teba pozdraviti ter še ti ne odzdravljajo; odvadi
te, da ne bodo osebam nežnega spola psovke
? kajle ter se slednjič še pred učenci g. Šerona
— ogleg skrivati, da se obranijo hudih razžalenj.
lodi učitelj z lepim vzgledom, dobro zapomnivši:
ako šola dobra ni, boljše, da je ni.“ Toliko
ne danes.

Št. Vid pri Ptuj. Kakor se splošno govori,
še je imenovalo tukajšnjega učitelja g. Karla
oretz za nadučiteljo na ljudsko šolo v
eli. — Danes dnè 17. septembra zutraj
ojala je čez Št. Vid in po Halozah grozovita
evlhta, ki je napravila mnogo škod. V Lub-
davi udarila je strela v stanovanlo hišo po-
stnika Mateja Traffello. Hiša je poporela.
je Pohorje. Otvoritev Mariborske kočé se je
ecajno obnesla. Seveda je bilo odposlanih tudi
ekaj pobalinov prvaške stranke, da bi sejali
dpor in špionirali. Pri ogromnem številu „Hei-
lrevec“ pa so se potuhnili in bili mirni kakor
apice, češ, batina je batina, in ta pride, če se
j. vredno vedem. Ker torej zgoraj pri utici ni
olo prilóžnosti izzivati, pa ti pobalini po pr-
askih listih sedaj kričé, da je bil pretep in
amor in Bogvé kaj. Torej laž je, da bi bili
zariborčani voz nekega kmeta razdžali, divjali
o nekega kmeta pretepli, ki je zastoj za kočó
nil. Zastoj nihče vozil ni in so vsi bili dobro
išo pošteno poplačani, ki so imeli le najmanjše
ruho za kočó. Mariborska kočá je sploh prvakom
a, nekakj že hud tru v peti in le zaradi tega,
oerjo jo je stavila nemška stranka. Ko bi Srbi
o Pohorje le kako stranišče postavili, joj to bi
a-ilo navdušenja in veselja krik pri vseh prv-
a-ih, posebno pa v mariborskih cunjah. Za da-
e dovolj!

Rogoza. Znani g. Florijančič, župan iz Smi-
klavža, ima pri nas travnik. Te dni pride otavo
pokosit in si je kot pomagača najel brata so-
mišljenika Antoličič-a. Slučajno pride po cesti naš
župan, g. Irgolitsch, kateri je na sumu, da ne
drži z Florijančičevo stranko. Ko Antoličič s
travnika sem g. Irgolitscha zagleda, mu zavre
prepobozna kri in zavpije na vse grlo: „Aufwichts,
deutsche Werk!“ Če v tuji občini izzivajo ti-le
pobožni gospodeki na tak način, kaj še le, če
kdo pride v njihovo gmajno. No, ponosni smete
biti na take — junake! Rogožani pa imajo
odosibal še večji respekt pred šmiklanžko
„inteligenco“, ter ji zakličejo trikrat živijo!

Iz Zakofa pri Brežicah. Prišlo se je do pre-
pričanja, da včasih tudi ni vse res, kar se bere
v cajtengah. Le kar je res, je res! Bral sem
enkrat v „Štajercu“ od penzioniranega tajnika
Goriškega, da ga bo spremljala pri odhodu ci-
ganska banda. In vidite, to že ni bilo res; ker
se ni mogel z njimi pogoditi za plačilo, so pa
prej odišli, kakor on. Vendar so pa oni njemu
pustili iz dobrote, ker jim je bil oskrbel stano-
vanje, dva konja boljše vrste. Enega je kmalu
prodal mesarju v Zakot! Izgovoril si je nazaj
nekaj telesnih delov, kateri bi se imeli rabiti
pri odhodnici za kaki boljši prigrizljaj. Drugi je
še zdaj pri županu. Gotovo se čaka z njim dneva,
ko bodo kupovali remunde za vojaško rabo, ker
bo vrgel lepe kronice, katere se bojo rabile za
dobre namene penzioniranih tajnikov. Kar pa še
od tega ostane, se bojo brale spominske maše
za prijateljske odbornike v tej občini, vsako
leto na Veliki četrtek in petek pri sv. Marjeti
na Libni. Ker je ta cerkev na visokem, pride
hitreje prošnja do nebes. — Tudi ni res, da bi
ga bili odborniki spremljali, kakor je bilo v
„Štajercu“ pisano. To je pa zato, ker so se vsi
bali, da bi se morali na silo jokati; ker pa res
ni bilo videti druge posebne žalosti, kakor ena
napol vdovljena žena, ki je bila bližnja sosedá,
je žalovala za njim. Rekla je proti tovarišici:
„Oh to je bil za mojo reč dober gospod; koli-
kokrat je prišo on mené v mojih potrebah in
nadlogah na moj dom tolažit. Oh, takega ne bo
več! Bog mu daj dobro in sv. Florijan, kateri
je pomočnik za vsako vročino!“ — Čeravno
so tega človeka ljudje vzeli na zobe, imel je pa
tudi nekaj prijateljev; namreč tisti vozniki, kate-
ri so mu vozili voz s pohištvo in kolodvor,
mu niso pravi nič računali, ker so za gotovo
vedeli, da je bil odposlal en dan naprej ta de-
beli denar s pošto, boječ se kake nesreče. Pač
pa so imeli prosto pijačo in nekaj ostale mrzle
konjske pečenke, ker ni nobenega tiščalo v že-
lodcu. Preden se je pa poslovil, naredil je tudi
po postavi „testament“, katerega kdo verjame
ali ne: — „Ženo in otroke izročim v boljše
rejo in mir, kakor so ga imeli pri meni. Sabljo
in čako izročim tistim gospodarjem, kateri so jo
kupili; žalujem za njo, ker mi je dala mnogo
krona in mnogo glažekov pijače. Policajska ban-
dura, naj pa služi na fašnikov dan; če bi se pa
našlo v katerem žepu kaj drobiža ali srebra,
ne sme se ga nihče dotikat, ker s tistim ne bo
nihče srečen. Na spominsko ploščo pa si zapi-
šite te-le besede: Lahko ste me dobili, ali težko
ste se me rešili! Za vsa moja dobra in nedobra
dela da bi pa dobil nekaj mesecev mira v ce-
sarstvu hiši, kjer so mala okna in vrata brez
kljuke. Z Bogom za mene, zlati kraj!“

Sv Peter na Medv. selu. (Jubilej.) V sv.
Petru na Medv. selu smo 7. t. m. med strel-
janjem pušk slavili tridesetletnico, odkar je za-
čel g. Anton Ha j n š o k, posestnik in lovec, na
lov hoditi. Čestitame!

Kaj naj bi poslanci za kme- te zahtevali.

(Kmetško pismo*)

V prvi vrsti pač znižanje obrestne
mere na k večjem tri procente. Kajti ako ima
vlada denar, da izposoja judovskim velikim
bankam denar na dva procenta, zakaj bi ga po-
tem ne imela tudi za vboge kmete, ki imajo
ob koncu leta mnogokrat za vse svoje delo in
ves svoj trud še več dolgov kot preje. Ni v redu,
da pustijo vlade kmetški stan, ki je oče in re-

*) To zanimivo pismo iz krogov koroških kmetov posnemamo iz lista „Allgemeine Bauernzeitung“ v Celovcu, ki je sploh izborni kmetški list! (Op. uredn.)

ditelj vseh drugih stanov, vsled visokega obre-
stovanja od kapitalizma požreti. Ne kapitalizem
napravi državo za existenco zmožno, marveč le
zdrav in krepki kmetški stan. Neki pregovor
pravi: „Was wäre Großmacht, Adel und Herr,
wenn auf dem Lande der Bauer nicht wär?“
Zato naj bi se ozirale vlade najprve na potrebe
kmetov! Kmet je in ostane največja opora vseh
drugih stanov. Zato naj bi se dajalo kmetu tudi
povod potrebno podporo, ne pa da bi se ga
psovalo in zaničevalo.

Neki kmet pripovedoval je in rekel: „Pred
dvema letoma, v času suše, moral sem napri-
viti tisoč kron dolgov in preteklo leto vsled mo-
krote ter toče dva tisoč kron dolgov“ — in
tako gré tudi drugim. Bilo bi torej pač na
mestu, da bi se vpeljalo splošno zavarova-
vanje zoper elementarnim škoda-
m, ki bi se raztegalo ne samo na točo, mar-
več tudi na sušo, mokroto itd. Doneske k temu
bi pač vsakdo rad plačal, ako ve, da bi dobil
v takem slučaju tudi izdatno odškodnino. Koliko
žalosti in skrbi bi se s tem omililo, koliko družin
pred poginom rešilo!

Potem izdatno znižanje davkov;
denar za vzdržanje države naj se tam išče, kjer
je, namreč višje obdačenje velikih bank, do-
bičkanosnih veleindustrijskih ter trgovskih podjet-
ij, obdačenje vseh predmetov „luksusa.“ Tisti, ki
se na železnici v prvem in drugem razredu vozijo,
imajo denar; nadalje imajo tisti denar, ki si iz luk-
susa in lenobe celo skupino poslov in slug držijo,
katere dobijo od dežele. Tako se dobi ženske in da-
me, ki se pod imenom „milostljiva“ itd. skoraj ka-
kor boginja častiti pustijo, pravzaprav pa za
splošno življenje mnogo manj vrednosti imajo,
nego pridna kmetica ali dekla na deželi. Ti
ljudje naj bi od vsakega posla plačevali na leto
do 100 kron davka ali pa naj bi svoje domače
delo sami izvrševali; kajti kmetica mora poleg
poljskega in gospodinskega dela še za živino in
svinje skrbeti, ker skoraj dekline ni za dobiti.

Vse beži v mesta in v fabrike in to je
eden glavnih vzrokov splošne druginje. Neki
kmet pripovedoval je pred kratkim: „Ko sem
svoje posestvo prevzel, imel sem 40 kosov živine
in zdaj jih imam le še 15, kajti dobim le dva
hlapca in še ta dva ostaneta le zato na deželi,
ker nista za fabrično delo zmožna. Ako bo šlo
tako naprej, prisiljen sem, prodati svoje po-
sestvo.“ Ker pa se pod takimi pogoji ne dobi
poštenega kupca, bode prisiljen prodati razko-
ševalcu posestev morda za polovico cene; ta
kupca pa bode spremenil plodovite njive in
travnike, ki so jih naši predhodniki s svojim
znojem gnojili, zopet v divjaštvo, kjer bode uga-
jalo par gospodov svojemu lovskemu veselju.

In to razkoševanje posestev pospešuje vlada,
ker takim ljudem davke ne podvoji, marveč jim
jih celo zniža. Oj ti ljuba Avstrija, kaj bode iz
tebe, ako pustiš na ta način zaklati kmetški
stan, ki te redi in katerega sinovi te varujejo!
Žalostno je videti, kako se plodovite njive vsled
pomanjkanja delavskih moči ne obdeluje več,
temveč k večjem še kosi. Mnogo milijonov me-
terskih centov žitja več bi bilo lahko v državi,
ki bi služilo ljudstvu v hrano, njegovi odpadki
pa živinoreji, ako bi bilo dovolj delavskih moči.

Na ta način pač ni misliti na nazadovanje
druginje. Pri trgovini in v industrijskih podjetjih
delujejo mnogokrat tisoči, ali le eden si polni
žep. Ako bi ti tisoči raztreseno po deželi de-
lali, lahko imela bi cela dežela od tega dobiček.

Eden vzrokov tega izseljevanja iz dežele je
tudi oproščenje davkov v mestih pri novih zgrad-
bah, ker te svoje delavske moči zopet deželi in kme-
tom vzamejo; kajti le naraščanje mest in fabrik
in vsled tega nazadovanje kmetškega stanu so krivi
druginji, ki se bode še povečala, ako se ne bode
proti temu postavle vsvarjalo.

Žalostno je tudi, da se starostno pre-
skrbno za posle in male kmete tako
dolgo zavlaučuje. Le v volilnih časih se jo sem-
tertja omeni; kajti žalostna usoda čaka stare
posle. Ako postane slaboten in ni več za delo
zmožen, ako zbolí in pride kot nevdavljiv iz
bolnišnice, potem pride v svojo domovinsko ob-
čino kot vžitkar in zamore po razmerah od 1
do 14 dni v eni hiši ostati; ako ne more več
hoditi, dobi „pare za nositi“, v katerega se ga
položi in od hiše do hiše nosi ali vozi, dostikrat
napol mrtvega; ako se sam ne more več čistiti,